

Deres Majestet Dronning Sonja, statsminister Erna Solberg, Deres eksellense
Ambassadør Torben Brylle, ordfører Fabian Stang, kjære etterlatte, kjære overlevende,

Alle liv som gikk tapt natt til 7 april 1990 har sin egen historie, sitt eget knippe fortellinger som gjorde dem unike, elsket og dypt savnet. Men vi kan stå her i dag 25 år etter katastrofen i en forvissing om at siste ordet om deres endelikt ennå ikke er sagt. Den siste steinen er ennå ikke snudd, og vi vet at det vil snus flere steiner, ofre og pårørende har fortsatt håp om å få bedre svar.

Stortinget vedtar en parlamentarisk gransking av katastrofen – og i siste time ble foreldelsesparagrafen for mordbrann opphevet av Stortinget.

Dette betyr at overlevende, etterlatte og offentligheten har kunnet møte denne dagen med helt annen innstilling enn det så ut til for knapt et halvt år siden. Situasjonen er nå den at sannheten om hva som faktisk skjedde i Skagerrak natt til 7. april og i Lysekil 7. og 8. april kan komme for en dag. Det betyr også at skyldige muligens vil bli straffet for sine ugjerninger. Men om det ikke skulle skje, er man allikevel et langt skritt videre i riktig retning. Vedtaket om gransking og opphevelse av foreldelsesparagrafen betyr at Norge har stilt seg på de krenkedes side.

Verken parlamentarisk gransking eller ny aktivitet fra politiets side har noensinne vært en selvfølge i denne saken. Mens jeg satt og skrev boka Dødens Seilas i 2012, tjueto år etter katastrofen, avslo påtalemakten nok en gang å starte ny etterforskning. Det skjedde med den påtegningen at vedtaket ikke kunne påklages. En parlamentarisk gransking av katastrofen og ny aktivitet fra politiets side har kommet etter langvarig press fra grasrota, med innsats fra ildsjeler som ikke var direkte berørt av katastrofen, men som har vært opprørt over hvilken maktarroganse de overlevende, etterlatte og ikke minst den drepte som ble utpekt som skyldig – er blitt utsatt for. I tillegg er det folk som var på åstedet, brannfolk og redningspersonale som ikke kunne slå seg til ro med forklaringene som offentligheten landet på. Disse ildsjelene har brukt av sin fritid, sin faglige kompetanse, sine erfaringer, sitt personlige engasjement. De har studert politidokumenter, sjøforklaring, tekniske spesifikasjoner, gjennomgått mulige og umulige hendelsesforløp, foretatt eksperimenter på søsterskip, gjennomført datasimuleringer, alt utløst av en indre overbevisning om at det vil nytte, at demokratiet Norge er en rettsstat verdig.

For meg og andre som ikke ble direkte berørt da katastrofen skjedde er dette en dag for ettertanke. 159 drepte mennesker gir ringvirkninger ut i familier og i lokalsamfunn i hele landet. Det er mange, både overlevende og etterlatte som har måttet kjempe seg tilbake til normalitet i tilværelsen. Men det var også de som aldri fikk det til, det var de som ble værende skadet i kjølvannet. Og for meg som indirekte ble berørt mange år etter katastrofen var det kanskje disse ofrenes fortellinger som gjorde sterkest inntrykk. Det er disse som fortsatt bærer skadevirkningene på sin sjel som viser rekkevidden av den urettferdigheten som nå er snudd. Tankene mine går spesielt til disse ofrene i dag.

Takk!